

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Методичні вказівки

до практичних занять та організації самостійної роботи
з дисципліни «Туристичні ресурси України та світу»
для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти
спеціальності ІЗ «Туризм і рекреація»
освітньої програми ІЗ «Подорожі, туризм і рекреація»

Затверджено
РВР НТУ «ХПІ»
протокол № 1 від 19.02.2026 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2026

Методичні вказівки до практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Туристичні ресурси України та світу» для студентів спеціальності ІЗ «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня освіти усіх форм навчання / уклад. О. О. Носирєв, Н.В. Якименко-Терещенко. Харків: НТУ «ХПІ». 2026. – 70 с.

Укладачі: О. О. Носирєв
Н. В. Якименко-Терещенко

Рецензент: Н. М. Побережна

Кафедра туризму і готельно-ресторанного бізнесу

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема 1. Сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та значення для розвитку туризму в світі та Україні.....	6
Тема 2. Класифікація туристських ресурсів України та світу.	11
Тема 3. Туристично-рекреаційний потенціал територій та методи його вимірювання.	16
Тема 4. Значення природних туристських ресурсів України та світу.....	20
Тема 5. Складові природо-заповідного фонду України та світу.	25
Тема 6. Туристичний потенціал спелеоресурсів України та світу.	30
Тема 7. Історико-культурні туристичні ресурси України та світу.	35
Тема 8. Туристичні ресурси Придніпровсько-Донецького туристичного регіону.....	43
Тема 9. Туристичні ресурси Полісько-Столичного регіону України.....	47
Тема 10. Туристичні ресурси Слобожанщини. Туристичний потенціал Харківського регіону.	51
Тема 11. Туристичні ресурси Полісько-Столичного регіону України.....	55
Тема 12. Туристичні ресурси Причорноморського та Кримського туристичних регіонів.	59
Питання до самоперевірки та організації самостійної роботи здобувачів	63
Критерії оцінювання знань на практичних заняттях	68
Список рекомендованих джерел	69

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Туристичні ресурси України та світу» спрямована на ознайомлення студентів зі структурою туристичних ресурсів України та світу, формування у студентів знань про туристичні ресурси України та світу, визначення їхнього впливу на розвиток видової структури туризму та рекреаційно-туристичних комплексів.

Метою навчальної дисципліни «Туристичні ресурси України та світу» є формування у студентів фахового світогляду щодо значення туристичних ресурсів та їхнього місця у структурі туристично-ресурсного потенціалу України та світу, вивчення основних структурних складових туристичних ресурсів: природно-географічної, природно-антропогенної та суспільно-історичної, ознайомлення з територіальними особливостями розміщення та використання.

Вивчення навчальної дисципліни «Туристичні ресурси України та світу» є ключовим для формування у студентів професійних компетентностей у сфері туризму. Дисципліна надає змогу системно ознайомитися з основними типами туристичних ресурсів, їхньою структурою та територіальним розміщенням, а також аналізувати вплив ресурсного потенціалу на розвиток різних видів туризму. Студенти набувають практичних умінь щодо оцінки туристичних об'єктів, планування маршрутів і використання природних та історико-культурних ресурсів у рекреаційно-туристичних комплексах.

Практичні заняття з дисципліни «Туристичні ресурси України та світу» спрямовані на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами на лекціях, та їхнє застосування у практичних ситуаціях. Студенти навчаються аналізувати туристичні ресурси різних регіонів України та світу, оцінювати їхній туристично-рекреаційний потенціал, формувати комплексні туристичні маршрути та пропозиції щодо розвитку туристичної інфраструктури.

У межах практичних занять особлива увага приділяється географічній складовій: студенти вивчають карту туристичних ресурсів, визначають

природні, історико-культурні та антропогенні об'єкти, аналізують їхню доступність та привабливість для туристів. Крім того, використовуються сучасні цифрові сервіси (Google Maps, Google Earth, інтерактивні туристичні карти), що дозволяє практично відпрацювати навички територіального аналізу та планування туристичних маршрутів.

Практичні завдання включають роботу з класифікаціями туристичних ресурсів, картографічний аналіз територій, кейсові дослідження окремих регіонів та туристичних об'єктів, порівняння потенціалу різних туристичних зон, оцінку природних та культурних ресурсів, а також розробку пропозицій щодо їх ефективного використання.

Особлива увага приділяється знайомству з туристичними локаціями та атракціями України, що дозволяє розвивати аналітичні навички, вміння порівнювати міжнародний досвід з регіональною специфікою та формувати власні пропозиції щодо підвищення туристичної привабливості територій. Студенти набувають знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності в сфері туризму, навчаються аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій та розуміти сучасні тенденції й регіональні пріоритети розвитку туризму в цілому та окремих його форм та видів.

Таке поєднання теоретичних знань та практичних умінь формує базу для підготовки досвідчених фахівців, здатних ефективно планувати та організовувати туристичну діяльність, розвивати рекреаційні й туристичні ресурси України та впроваджувати сучасні стандарти у сфері туризму.

Таким чином, дисципліна формує у студентів комплексне розуміння структури та типології туристичних ресурсів, їхнього територіального розміщення та практичних можливостей використання для розвитку туризму та рекреаційної діяльності, що є надзвичайно важливим для майбутніх фахівців у сфері туризму та гостинності.

Тема 1. Сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та значення для розвитку туризму в світі та Україні.

Значення туристських ресурсів. Види туристських ресурсів. Визначення понять «туризм», «туристські ресурси». Кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів. Закон України «Про туризм».

Мета – закріпити та поглибити знання про сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та їх значення для розвитку туризму в Україні та світі; сформувати вміння аналізувати види туристських ресурсів, їх кількісні та якісні характеристики; розвивати навички застосування положень Закону України «Про туризм» під час оцінювання туристичного потенціалу територій та планування туристичної діяльності.

Теми для обговорення:

У чому полягає сутність туристсько-рекреаційних ресурсів і чому вони є основою розвитку туризму в Україні та світі?

Які види туристських ресурсів найбільше впливають на формування туристичної привабливості регіонів України?

Чим відрізняються природні, історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси, і як вони взаємодіють у формуванні туристичних дестинацій?

Які кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів є визначальними при оцінці туристичного потенціалу території?

Як туристичні ресурси впливають на соціально-економічний розвиток регіонів України?

Які регіони України мають найбільший туристичний потенціал і завдяки яким ресурсам?

Як світовий досвід використання туристичних ресурсів може бути застосований для розвитку туризму в Україні?

Яку роль відіграє Закон України «Про туризм» у регулюванні використання туристичних ресурсів та розвитку туристичної діяльності?

Завдання 1 «Аналіз туристичних ресурсів регіону України»

Оберіть один регіон України та визначте:

- які види туристичних ресурсів у ньому представлені (природні, історико-культурні, подієві, інфраструктурні);
- які ресурси використовуються найбільш активно;
- які ресурси залишаються недостатньо залученими до туристичної діяльності.

Зробіть висновок щодо перспектив розвитку туризму в обраному регіоні.

Типи курортів України

Джерело: <https://tinyurl.com/2aunc35g>

Завдання 2 «Оцінка туристичного потенціалу території»

На прикладі обраної туристичної дестинації України проаналізуйте:

– кількісні характеристики туристичних ресурсів (кількість об'єктів, туристів, інфраструктурних об'єктів);

– якісні характеристики (унікальність, доступність, стан збереження, популярність).

Сформулюйте пропозиції щодо підвищення туристичної привабливості території.

Завдання 3 «Порівняння туристичних ресурсів України та світу»

Оберіть одну туристичну DESTИНАЦІЮ в Україні та одну за кордоном зі схожими природними або культурними умовами. Порівняйте:

- типи туристичних ресурсів;
- рівень їхнього використання у туризмі;
- інфраструктурне забезпечення.

Зробіть висновки щодо можливості застосування світового досвіду для розвитку туризму в Україні.

Завдання 4 «Законодавче регулювання туристичних ресурсів»

Ознайомтеся з положеннями Закону України «Про туризм» та визначте:

- як закон регулює використання туристичних ресурсів;
- які вимоги встановлюються до туристичної діяльності;
- які проблеми існують у практиці використання туристичних ресурсів.

Підготуйте пропозиції щодо покращення використання туристичних ресурсів на регіональному рівні.

Завдання 5 «Порівняння світових та українських ресурсів»

Виберіть одну світову туристичну DESTИНАЦІЮ та подібну українську. Порівняйте класифікацію ресурсів, їх використання та доступність для туристів. Сформулюйте рекомендації щодо адаптації світового досвіду в Україні.

Тестові завдання:

Туристські ресурси – це:

а) сукупність природних і створених людиною об'єктів, що використовуються у туризмі

б) лише природні об'єкти, придатні для відпочинку

в) виключно культурно-історичні пам'ятки

г) тільки туристична інфраструктура

До природних туристичних ресурсів належать:

а) музеї та театри

б) готелі й ресторани

в) гори, ліси, моря, клімат

г) транспортна інфраструктура

Який документ регулює туристичну діяльність в Україні?

а) Закон України «Про курорти»

б) Закон України «Про туризм»

в) Закон України «Про охорону природи»

г) Земельний кодекс України

Які характеристики туристичних ресурсів належать до якісних?

а) кількість туристів

б) площа території

в) унікальність та привабливість

г) кількість готелів

До історико-культурних ресурсів належать:

а) природні парки

в) кліматичні умови

б) архітектурні пам'ятки

г) мінеральні води

Основою розвитку туризму в регіоні є:

- а) наявність туристичних ресурсів
- б) велика кількість населення
- в) наявність промисловості
- г) сільське господарство

Туристичні ресурси поділяють на:

- а) природні та економічні
- б) природні, історико-культурні та соціально-економічні
- в) тільки культурні
- г) лише природні

Кількісні характеристики туристичних ресурсів відображають:

- а) рівень популярності об'єкта
- б) унікальність об'єкта
- в) чисельність та масштаби ресурсів
- г) емоційне сприйняття туристів

Чому важливо вивчати світовий досвід використання туристичних ресурсів?

- а) для копіювання туристичних об'єктів
- б) для адаптації успішних практик в Україні
- в) для збільшення імпорту послуг
- г) для зменшення кількості туристів

Туристичні ресурси стають фактором економічного розвитку, коли:

- а) існують лише природні об'єкти
- б) ресурси доступні та залучені до туристичної діяльності
- в) територія має велику площу
- г) регіон має промислові підприємства..

Тема 2. Класифікація туристських ресурсів України та світу.

Характеристика природних та антропогенних ресурсів, що мають вплив на розвиток туризму. Георізоманіття як основа географічної класифікації туристичних ресурсів. Пейзажні характеристики туристичних ресурсів. Особливості використання рельєфу у туризмі.

Мета – закріпити та поглибити знання про класифікацію туристських ресурсів України та світу; сформувати вміння визначати природні та антропогенні ресурси, оцінювати їх вплив на розвиток туризму; розвивати навички аналізу георізоманіття, пейзажних характеристик та особливостей використання рельєфу у туристичній діяльності.

Теми для обговорення:

Як класифікуються туристські ресурси та чому класифікація важлива для планування туризму? Які природні ресурси найбільше впливають на розвиток різних видів туризму в Україні?

Які антропогенні ресурси є ключовими для формування туристичної привабливості регіонів? Яким чином георізоманіття регіонів України впливає на розміщення туристичних об'єктів?

Як пейзажні характеристики території впливають на туристичну привабливість? Які особливості використання гірських та рівнинних рельєфів у туризмі?

Як світовий досвід класифікації туристичних ресурсів може бути застосований в Україні?

Які проблеми виникають при інтеграції природних та антропогенних ресурсів у туристичну діяльність?

Завдання 1 «Класифікація ресурсів регіону»

Виберіть регіон України та складіть перелік його туристських ресурсів за категоріями: природні (гори, озера, ліси), антропогенні (музеї, архітектура,

інфраструктура). Оцініть, які ресурси найважливіші для розвитку туризму в регіоні.

Завдання 2 «Георізноманіття та туристична привабливість»

На прикладі Карпат або Кримських гір проаналізуйте вплив георізноманіття та рельєфу на можливі види туризму (гірськолижний, пішохідний, екологічний). Підготуйте карту ресурсів із зазначенням зон активного туризму.

Завдання 3 «Пейзажні характеристики»

Оберіть одну туристичну дестинацію України та опишіть її пейзажні характеристики (ліси, водні об'єкти, відкриті простори, панорами). Поясніть, як вони впливають на вибір виду туризму та його популярність.

Завдання 4 «Інтеграція природних і антропогенних ресурсів»

Проаналізуйте, як поєднання природних та антропогенних ресурсів впливає на розвиток туристичних маршрутів в самостійно обраному регіоні України чи світу. Складіть пропозиції щодо створення комплексних туристичних продуктів із урахуванням цих ресурсів.

Завдання 5. Аналіз класифікації туристичних ресурсів за О. Бейдиком

Ознайомтеся з класифікацією туристичних ресурсів за О. Бейдиком.

Оберіть один із регіонів України для аналізу (наприклад, Львівська область, Закарпаття, Крим, Одеська область).

Складіть таблицю, де для обраного регіону ви визначаєте:

– природні ресурси (гори, річки, озера, кліматичні умови, мінеральні води, заповідники);

– історико-культурні ресурси (фортеці, замки, музеї, пам'ятки архітектури, фестивалі);

- соціально-економічні ресурси (транспортна доступність, готельна база, харчування);
- інфраструктурні ресурси (дороги, аеропорти, порти, залізничні вузли);
- рекреаційно-туристичні сервіси (екскурсії, прокат спорядження, туристичні послуги, розважальні комплекси).

Рекреаційно-туристичне районування України за О.Бейдиком

Джерело: <https://tinyurl.com/2c7og63v>

Завдання 6.

Використовуючи Google Maps, офіційні сайти туристичних центрів та цифрові карти, проаналізуйте наявність та якість кожного типу ресурсів у регіоні. На основі аналізу запропонуйте один туристичний маршрут або продукт для розвитку туризму у регіоні, який максимально використовує наявні ресурси.

Визначте:

– які категорії ресурсів у регіоні є найбільш розвиненими, а які – потребують розвитку?

– як природні та історико-культурні ресурси можна комбінувати для створення привабливих туристичних маршрутів?

Чи виявили ви ресурси, які наразі не використовуються туристично, але мають потенціал?

Тестові завдання:

Туристські ресурси поділяються на:

а) природні та економічні	в) культурні та економічні
б) природні та антропогенні	г) тільки природні

До антропогенних туристських ресурсів належать:

а) гори та озера	б) музеї, архітектура, історичні пам'ятки
в) ліси та водоспади	г) кліматичні умови

Георізноманіття регіону впливає на:

- а) розвиток промисловості
- б) розміщення туристичних ресурсів та види туризму
- в) кількість населення
- г) податкову політику

Пейзажні характеристики туристичних ресурсів включають:

а) кольорову гамму території та панорами	в) рівень інфраструктури
б) кількість туристів	г) кількість об'єктів туризму

Який рельєф найкраще підходить для гірськолижного туризму?

а) рівнинний	в) приморський
б) гористий	г) заповідний

Кількісні характеристики туристичних ресурсів визначаються:

- а) унікальністю та історичною цінністю
- б) чисельністю об'єктів та масштабом території
- в) емоційним сприйняттям туристів
- г) рівнем комфорту туристів

Які ресурси формують туристичний потенціал регіону?

- а) лише природні
- б) лише антропогенні
- в) поєднання природних і антропогенних
- г) промислові підприємства

Використання рельєфу у туризмі дозволяє:

- а) створювати маршрути, рекреаційні зони та активні види відпочинку
- б) збільшувати кількість населення
- в) зменшувати площу природних територій
- г) будувати промислові об'єкти

Світовий досвід класифікації туристичних ресурсів важливий для України, бо:

- а) дозволяє точно копіювати закордонні об'єкти
- б) допомагає адаптувати успішні практики під українські умови
- в) сприяє імпорту туристичних послуг
- г) зменшує роль природних ресурсів

Найбільший вплив на розвиток туризму в регіонах України мають:

- а) кліматичні та природні умови, історико-культурні ресурси, інфраструктура
- б) тільки кліматичні умови
- в) кількість промислових підприємств
- г) сільськогосподарські угіддя.

Тема 3. Туристично-рекреаційний потенціал територій та методи його вимірювання.

Методики економічної оцінки туристично-рекреаційного потенціалу територій. Особливості оцінки окремих видів рекреаційно-туристичних ресурсів.

Мета – закріпити та поглибити знання про туристично-рекреаційний потенціал територій та методи його оцінки; сформувати вміння аналізувати окремі види рекреаційно-туристичних ресурсів та проводити економічну оцінку туристичного потенціалу; розвивати навички застосування кількісних та якісних показників для планування туристичних дестинацій.

Теми для обговорення:

Що таке туристично-рекреаційний потенціал території і чим він визначається? Які методи оцінки туристично-рекреаційного потенціалу є найбільш ефективними для України?

Як економічна оцінка туристичних ресурсів допомагає в плануванні розвитку туристичних дестинацій? Які особливості оцінки природних ресурсів (гори, озера, кліматичні умови) порівняно з історико-культурними об'єктами?

Як врахувати рівень інфраструктури та доступність території при оцінці потенціалу? Які фактори впливають на привабливість туристичних ресурсів для різних видів туризму?

Як світовий досвід оцінки туристичного потенціалу може бути адаптований для регіонів України? Чому комплексна оцінка потенціалу важлива для сталого розвитку туризму?

Практичні/кейсові завдання

Завдання 1 «Аналіз туристично-рекреаційного потенціалу регіону»

Оберіть регіон України та проаналізуйте його туристично-рекреаційний потенціал:

- природні ресурси (гори, водойми, кліматичні умови)
- історико-культурні ресурси (пам'ятки, музеї, фестивалі)
- інфраструктура (готелі, транспорт, сервіс)

Складіть рейтинг потенціалу за основними показниками та визначте пріоритетні напрямки розвитку туризму.

Завдання 2 «Економічна оцінка ресурсів»

Використовуючи статистичні дані Державної служби статистики або регіональні джерела, визначте економічний потенціал туристичних ресурсів обраної території: кількість туристів, доходи від туризму, кількість робочих місць. Сформулюйте висновки щодо економічного впливу туризму на регіон.

Завдання 3 «Оцінка окремих видів ресурсів»

Виберіть один вид туристичних ресурсів (природний, історико-культурний або інфраструктурний) та проаналізуйте його кількісні та якісні характеристики, а також вплив на розвиток туризму в регіоні.

Завдання 4 «Порівняння потенціалу українського та світового регіону»

Оберіть туристичну дестинацію України та аналогічну світову дестинацію. Порівняйте їх туристично-рекреаційний потенціал, використання ресурсів та рівень інфраструктури. Підготуйте пропозиції щодо адаптації успішного досвіду до українських умов.

Завдання 5 «Комплексна оцінка потенціалу для планування маршруту»

Розробіть невеликий туристичний маршрут у межах обраного регіону, враховуючи туристично-рекреаційний потенціал, доступність ресурсів та їх привабливість. Обґрунтуйте вибір об'єктів та послідовність маршруту.

Тестові завдання:

Туристично-рекреаційний потенціал території – це:

- а) сукупність туристичних об'єктів регіону
- б) можливості території задовольняти потреби туристів та організувати рекреацію
- в) тільки природні ресурси
- г) кількість готелів і ресторанів

Основні методи оцінки туристично-рекреаційного потенціалу включають:

- а) кількісні та якісні показники
- в) емоційне сприйняття туристів
- б) лише статистичні дані
- г) промислову продуктивність

Які ресурси враховуються при оцінці туристично-рекреаційного потенціалу?

- а) природні, історико-культурні та інфраструктурні
- б) лише природні
- в) промислові та сільськогосподарські
- г) транспортні мережі

Економічна оцінка туристичних ресурсів дозволяє:

- а) визначити кількість населення
- б) оцінити вплив туризму на доходи регіону
- в) розрахувати площу території
- г) створити карту природних ресурсів

Особливість оцінки природних ресурсів полягає в:

- а) визначенні інфраструктури
- б) врахуванні унікальності, доступності та збереження
- в) підрахунку туристів
- г) визначенні чисельності населення

Який показник НЕ належить до кількісних характеристик туристичного потенціалу?

- а) кількість туристів
- б) площа території
- в) унікальність об'єкта
- г) кількість готелів

Чому важливо враховувати інфраструктуру при оцінці потенціалу?

- а) вона не впливає на туристичний потік
- б) визначає комфорт та доступність для туристів
- в) впливає на кліматичні умови
- г) лише на історико-культурну цінність

Порівняння туристичного потенціалу світових та українських регіонів допомагає:

- а) оцінити економічну віддачу та перспективи розвитку
- б) зменшити кількість туристів
- в) перенести об'єкти за кордон
- г) збільшити площу території

Який фактор визначає комплексну привабливість туристичного ресурсу?

- а) тільки кількість відвідувачів
- б) поєднання природних, історико-культурних та інфраструктурних характеристик
- в) лише географічне розташування
- г) тільки рівень сервісу

Чому оцінка туристично-рекреаційного потенціалу важлива для планування туризму?

- а) дозволяє правильно розподілити ресурси та розробляти маршрути
- б) збільшує площу природних територій
- в) зменшує потребу в туристах
- г) не має практичного значення

Тема 4. Значення природних туристських ресурсів України та світу.

Класифікація та географічна оцінка природних туристичних ресурсів. Клімат як туристський ресурс. Мінеральні води України та світу. Лікувальні грязі та їх використання в лікувально-оздоровчому туризмі в Україні та світі.

Мета – закріпити та поглибити знання про значення природних туристських ресурсів для розвитку туризму в Україні та світі; сформувати вміння класифікувати природні ресурси, оцінювати їх географічні та кліматичні характеристики; розвивати навички аналізу мінеральних вод, лікувальних грязей та їхнього використання в лікувально-оздоровчому туризмі.

Теми для обговорення:

Яку роль відіграють природні туристські ресурси у формуванні туристичної привабливості територій? Як класифікуються природні туристські ресурси та які категорії є ключовими для розвитку туризму в Україні?

Чому клімат розглядається як туристський ресурс і як він впливає на вибір видів туризму?

Які мінеральні води України є найбільш відомими і як вони використовуються у курортній справі? Як лікувальні грязі України застосовуються в лікувально-оздоровчому туризмі?

Як світовий досвід використання природних ресурсів (мінеральні води, грязі, кліматичні умови) можна адаптувати в Україні?

Які проблеми виникають при охороні та раціональному використанні природних туристських ресурсів? Як географічне розташування та рельєф території впливають на доступність природних ресурсів для туристів?

Практичні/кейсові завдання

Завдання 1 «Аналіз природних туристських ресурсів регіону»

Виберіть регіон України та складіть перелік його природних туристських ресурсів (гори, озера, ліси, кліматичні умови, мінеральні води, грязі).

Проаналізуйте, які ресурси використовуються найбільш ефективно, а які потребують додаткової розробки або охорони.

Природні рекреаційно-туристичні ресурси України

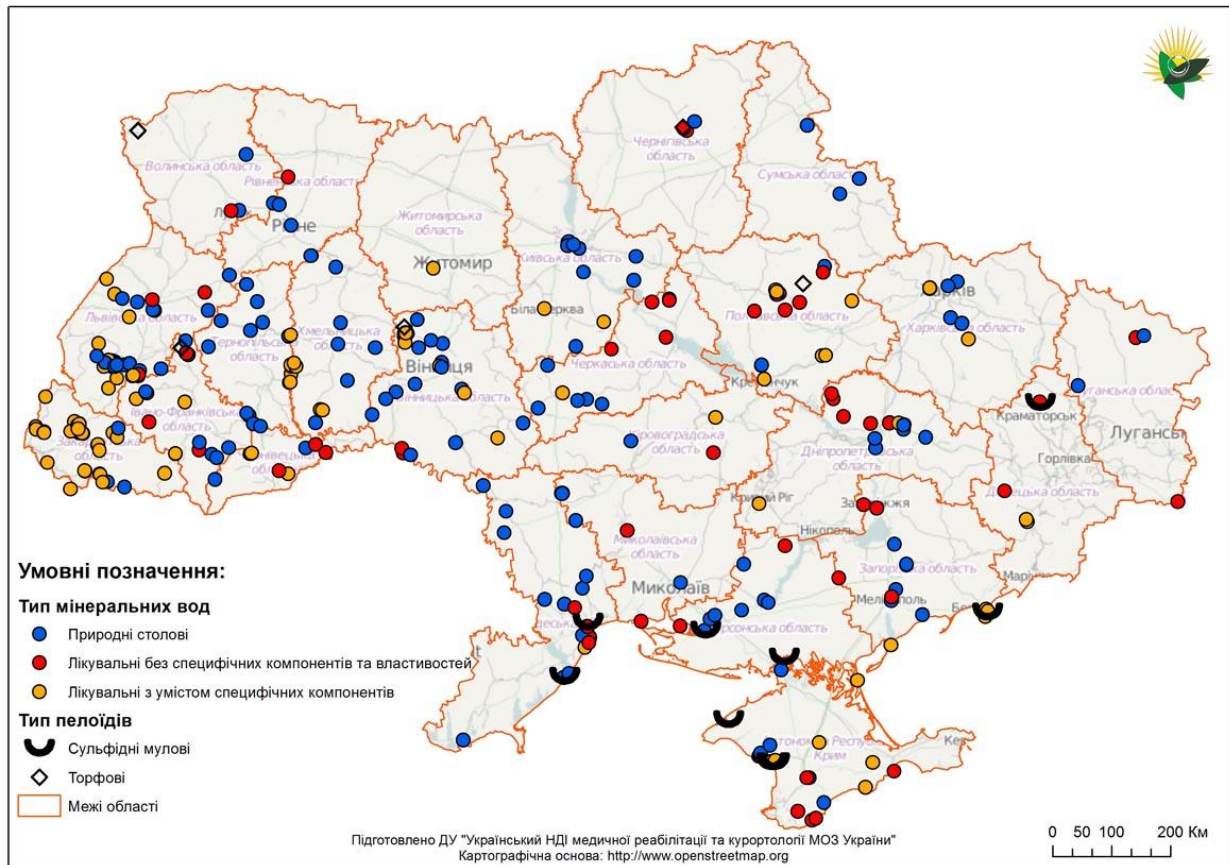
Джерело: <https://tinyurl.com/24lckmyj>

Завдання 2 «Клімат як туристський ресурс»

Проаналізуйте кліматичні умови обраного регіону та визначте, які види туризму тут найбільш прийнятні (літній відпочинок, гірськолижний, оздоровчий). Поясніть вплив сезонності на туристичну активність.

Завдання 3 «Мінеральні води та лікувальні грязі»

Дослідить карту природних ресурсів курортів України та визначте, де знаходяться та використовуються мінеральні води та лікувальні грязі. Оцініть потенціал цих ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму та пропишіть напрями їх ефективного використання.

Мапа природних лікувальних ресурсів України

(створена на основі даних Центру ведення Державного кадастру природних лікувальних ресурсів ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України»)

Джерело: <https://kurort.gov.ua/bez-kategoriyi/mapa-prirodnikh>

Завдання 4 «Порівняння природних ресурсів України та світу»

Виберіть один природний туристський ресурс в Україні (наприклад, Трускавець, Миргород або Хмельник) та аналогічний ресурс у світі. Порівняйте їх характеристики, рівень використання та інфраструктурне забезпечення. Сформулюйте рекомендації щодо вдосконалення використання українського ресурсу.

Завдання 5 «Оцінка туристичного потенціалу природних ресурсів»

Використовуючи кількісні та якісні показники, оцініть туристичний потенціал природних ресурсів обраного регіону (кількість джерел, площа озер, протяжність гірських маршрутів, унікальність кліматичних умов). Складіть рейтинг ресурсів за туристичною привабливістю.

Тестові завдання:

До природних туристських ресурсів належать:

- а) музеї та театри
- б) гори, озера, ліси, клімат
- в) готелі та ресторани
- г) транспортна інфраструктура

Клімат розглядається як туристський ресурс, бо він:

- а) впливає на сезонність туризму та вибір видів відпочинку
- б) визначає кількість населення
- в) змінює рельєф території
- г) тільки впливає на транспорт

Який український курорт відомий завдяки мінеральним водам?

- а) Буковель
- б) Трускавець
- в) Кам'янець-Подільський
- г) Яремче

Лікувальні грязі застосовуються для:

- а) промислової діяльності
- б) лікувально-оздоровчого туризму
- в) розвитку транспортної інфраструктури
- г) розвитку бізнес-туризму

Основні категорії природних туристських ресурсів:

- а) кліматичні, гідрологічні, ландшафтні
- б) промислові, транспортні, культурні
- в) історичні, архітектурні, музеї
- г) сільськогосподарські, промислові

Географічне розташування і рельєф території впливають на:

- а) доступність і розвиток туристичних маршрутів
- б) кількість населення
- в) промислове виробництво
- г) економіку країни

Світовий досвід використання мінеральних вод та грязей важливий для України, бо:

- а) дозволяє імпортувати закордонних туристів
- б) допомагає адаптувати успішні практики для українських курортів
- в) збільшує площу заповідників
- г) зменшує роль кліматичних ресурсів

Природні туристські ресурси формують:

- а) туристичний потенціал території
- б) економічну кризу
- в) промисловий розвиток
- г) кількість навчальних закладів

Який показник відноситься до якісних характеристик природних туристських ресурсів?

- а) площа території
- б) унікальність та привабливість
- в) кількість джерел
- г) довжина маршруту

Основна мета класифікації природних туристських ресурсів:

- а) оцінка та планування ефективного використання територій для туризму
- б) збільшення податкових надходжень
- в) будівництво індустріальних зон
- г) скорочення туристичного потоку

Тема 5. Складові природо-заповідного фонду України та світу.

Заказники, пам'ятки природи та садово-паркового мистецтва, ботанічні та зоологічні сади, дендропарки, зоопарки, національні парки України та світу як об'єкти туристичного використання.

Мета – закріпити та поглибити знання про складові природо-заповідного фонду України та світу; сформувати вміння аналізувати різні типи природо-заповідних об'єктів (національні парки, заказники, пам'ятки природи, дендропарки, ботанічні та зоологічні сади); розвивати навички планування туристичних маршрутів із використанням природо-заповідних ресурсів та порівняння українського досвіду з європейським.

Теми для обговорення:

Яке значення мають національні парки України (Карпатський, Синевир, Шацький) для розвитку туризму?

Як функціонують заповідники та заказники, наприклад, Асканія-Нова, Канівський заказник, та як їх можна використовувати туристично без шкоди для природи?

Які туристичні можливості пропонують дендропарки та ботанічні сади України, наприклад, Софіївка (Умань), Олександрія (Біла Церква)?

Які зоопарки та екологічні парки є найпопулярнішими серед туристів в Україні та світі, і що забезпечує їхню привабливість (Київський зоопарк, Лондонський зоопарк, Берлінський зоопарк)?

Як поєднати екологічну безпеку та розвиток туризму на природо-заповідних територіях?

Який досвід Європейського регіону у використанні природо-заповідних об'єктів для туризму можна застосувати в Україні?

Як визначати маршрути для екологічного туризму, враховуючи географічне розташування та особливості території?

Які виклики пов'язані із перенасиченням туристів на популярних природо-заповідних об'єктах (Карпати, Шацькі озера, Асканія-Нова)?

Практичні/кейсові завдання

Завдання 1 «Аналіз національних парків України»

Виберіть три національні парки України (наприклад, Карпатський, Синевир, Шацький) і проаналізуйте їх туристичний потенціал: кількість відвідувачів, основні маршрути, природні та культурні ресурси. Перевірте місцевість на Google Maps / Google Earth, складіть коротку карту маршруту для туристів.

Завдання 2 «Дослідження ботанічних і дендропарків»

Оберіть один ботанічний сад та один дендропарк України (наприклад, Софіївка та Олександрія). Вивчіть їхні локації, структуру, найпопулярніші зони для відвідування. Підготуйте пропозиції щодо інтеграції цих об'єктів у туристичні маршрути регіону.

Завдання 3 «Використання зоопарків та екопарків»

Проаналізуйте Харківський або Київський зоопарк й порівняйте його з європейським аналогом (Берлінський, Лондонський зоопарк). Оцініть, як організовані екологічні маршрути, і запропонуйте способи підвищення привабливості українських об'єктів.

Завдання 4 «Заказники та пам'ятки природи»

Оберіть два заказники або пам'ятки природи України (наприклад, Канівський заказник, Кам'янець-Подільські скелі). Проаналізуйте їх туристичне використання, відвідуваність та інфраструктуру. Визначте заходи для збереження природи при зростанні туристичного потоку.

Завдання 5 «Комплексний кейс: карта природо-заповідних об'єктів України»

Використовуючи карту Природно-заповідного фонду України, проаналізуйте регіони за кількістю та різноманітністю об'єктів (Карпати, Полісся, Південь України). Визначте рейтингові території для екотуризму та складіть план маршруту для туристичної поїздки з огляду на природні та культурні ресурси.

Картосхема Природно-заповідного фонду України

Джерело: <https://tinyurl.com/2bdyhqs3>

Тестові завдання:

Національний парк Карпатський є:

- історико-культурним об'єктом
- природо-заповідним об'єктом
- промисловим об'єктом

г) міським парком

Який український заказник відомий своєю флорою та фауною степового регіону?

а) Асканія-Нова

б) Синевир

в) Канівський

г) Шацький

Софіївка в Умані є:

а) ботанічним садом

б) дендропарком

в) зоопарком

г) національним парком

Основна функція дендропарків та ботанічних садів у туризмі:

а) виробництво деревини

б) збереження рослин, відпочинок та освітня діяльність

в) промислова діяльність

г) будівництво курортів

Який зоопарк України є найбільшим за площею та відвідуваністю?

а) Львівський зоопарк

б) Київський зоопарк

в) Харківський зоопарк

г) Одеський зоопарк

Який з європейських парків можна використовувати як приклад організації туристичних маршрутів в Україні?

а) Берлінський зоопарк

- б) Центральний парк Нью-Йорка
- в) Сінгапурський ботанічний сад
- г) Токійський національний парк

Основна проблема туристичного використання природо-заповідних територій:

- а) недостаток туристів
- б) перенасичення та шкода природі
- в) відсутність історичних об'єктів
- г) низька якість готелів

Пам'ятки садово-паркового мистецтва в Україні включають:

- а) Софіївку (Умань) та Олександрію (Біла Церква)
- б) Карпатський та Синевирський нацпарки
- в) Канівський та Асканія-Нова
- г) Київський та Харківський зоопарки

Для планування туристичних маршрутів на природо-заповідних територіях важливо враховувати:

- а) лише відстань між об'єктами
- б) природо-заповідний статус, доступність і культурну значущість
- в) тільки наявність готелів
- г) кількість туристів за день

Найбільш відомий заповідник України з степовою флорою та рідкісними тваринами:

- а) Карпатський
- б) Асканія-Нова
- в) Синевир
- г) Шацький

Тема 6. Туристичний потенціал спелеоресурсів України та світу.

Вплив рельєфу на просторову диференціацію природних умов та розвиток рекреаційно-туристичних процесів. Спелеоресурси світу. Спелеоресурси України.

Мета – закріпити та поглибити знання про спелеоресурси України та світу; сформувати вміння оцінювати туристичний потенціал печер, карстових і підземних систем; розвивати навички аналізу взаємозв'язку рельєфу та туристично-рекреаційної активності; навчитися планувати маршрути та використовувати інтерактивні карти для дослідження спелеотуризму.

Теми для обговорення:

Які основні спелеоресурси України та світу і як вони використовуються в туризмі?

Як рельєф території впливає на розташування печер та розвиток рекреаційно-туристичних маршрутів?

Які печери Карпат (наприклад, Оптимістична, Кришталева) є найбільш привабливими для туристів і чому? Як організовано спелеотуризм у світі (Словенія, Франція, Іспанія) і що можна застосувати в Україні?

Які особливості безпечного використання спелеоресурсів у туристичних цілях? Які туристичні маршрути можна спланувати для дослідження печер у Львівській, Івано-Франківській та Закарпатській областях?

Які проблеми охорони та збереження спелеоресурсів при зростанні туристичного потоку? Які методи оцінки туристичного потенціалу спелеоресурсів найефективніші для регіонів України?

Практичні/кейсові завдання

Завдання 1 «Аналіз печер України»

Використовуючи карту спелеоресурсів України, оберіть три найбільш відомі печери (наприклад, Оптимістична, Кришталева, Вертеба) та

проаналізуйте їх туристичний потенціал: доступність, маршрути, безпеку, інфраструктуру. Перегляньте їх розташування на Google Maps / Google Earth.

Основні печери України

Джерело: <https://tinyurl.com/22463czt>

Завдання 2 «Порівняння спелеоресурсів світу та України»

Виберіть одну відому європейську печеру (наприклад, Постойнська печера у Словенії) і порівняйте з українським аналогом. Оцініть рівень організації туристичного процесу, безпеку, інфраструктуру, туристичну привабливість.

Завдання 3 «Рельєф і туристична доступність»

Проаналізуйте, як рельєф Карпат впливає на просторову диференціацію природних умов для спелеотуризму. Використайте карту рельєфу та Google Earth для визначення зручних маршрутів для туристів.

Завдання 4 «Планування спелеотуристичного маршруту»

Складіть маршрут для спелеотуристичної поїздки у Львівській та Івано-Франківській областях, враховуючи: безпеку, транспортну доступність, природоохоронні вимоги, туристичну привабливість.

Завдання 5 «Комплексний кейс: інтерактивна карта спелеоресурсів»

Використовуючи інтерактивну карту печер України (або онлайн-ресурси), оцініть розподіл спелеоресурсів за регіонами. Визначте райони з найбільшим потенціалом для розвитку туристичних маршрутів та складіть рейтинг топ-5 локацій.

Тестові завдання:

Спелеоресурси – це:

- а) гірські маршрути
- б) печери, карстові системи та підземні утворення
- в) озера та річки
- г) лісові масиви

Яка печера України є найдовшою?

- а) Оптимістична

- б) Кришталева
- в) Вертеба
- г) Млинки

Основний фактор, що визначає розташування спелеоресурсів:

- а) клімат
- б) рельєф і геологічна будова території
- в) кількість населення
- г) транспортна інфраструктура

Яка європейська печера є відомим туристичним об'єктом?

- а) Постойнська (Словенія)
- б) Карпатська (Україна)
- в) Трускавецька (Україна)
- г) Софіївка (Умань)

Для безпечного спелеотуризму важливо:

- а) використовувати маршрут без супроводу
- б) дотримуватися правил безпеки, мати спеціальне спорядження
- в) ходити тільки влітку
- г) фотографувати без обмежень

Туристичний потенціал спелеоресурсів визначається:

- а) довжиною печери, складністю маршруту, унікальністю природних утворень
- б) кількістю туристів у місті
- в) чисельністю населення
- г) розміром державного бюджету

Вплив рельєфу на туристичну доступність спелеоресурсів проявляється у:

- а) просторовій диференціації маршрутів і умов доступу
- б) зміні клімату
- в) будівництві готелів
- г) розташуванні заводів

Кришталева печера розташована у:

- а) Львівській області
- б) Тернопільській області
- в) Закарпатській області
- г) Івано-Франківській області

Спелеоресурси світу часто організовують як:

- а) промислові об'єкти
- б) туристично-рекреаційні маршрути з екскурсіями
- в) військові бази
- г) транспортні вузли

Для аналізу спелеоресурсів України рекомендується використовувати:

- а) інтерактивні карти, Google Maps / Google Earth
- б) тільки друковані довідники
- в) телевізійні сюжети
- г) погодні сайти

Тема 7. Історико-культурні туристичні ресурси України та світу.

Характеристика історико-культурних ресурсів. Археологічні туристичні ресурси України. Архітектурні туристичні ресурси України. Сучасні унікальні культурні та спортивні споруди. Етнографічні туристичні ресурси України. Подієві туристичні ресурси України. Використання природно-ресурсного, культурно-історичного потенціалів для розвитку туризму в регіонах України та світу.

Мета – закріпити та поглибити знання про історико-культурні туристичні ресурси України та світу; сформувати вміння аналізувати археологічні, архітектурні, етнографічні та подієві ресурси; розвивати навички планування туристичних маршрутів із використанням культурного та природного потенціалу регіонів; порівнювати українські ресурси з європейськими аналогами та визначати можливості їх інтеграції в туристичні програми.

Теми для обговорення:

Які археологічні пам'ятки України є найпопулярнішими серед туристів (Трипільська культура, Кам'яна могила, Черняхівська культура) і чому?

Які архітектурні пам'ятки України (замки Львівщини, Хотинська фортеця, Софія Київська) можна ефективно використовувати у туристичних маршрутах?

Які сучасні унікальні культурні та спортивні споруди (Національний палац «Україна», Олімпійський стадіон у Києві, Мистецький Арсенал) приваблюють туристів і як їх інтегрувати в туризм?

Які етнографічні туристичні ресурси України (карпатські гуцули, Полтавська ікона, козацькі традиції) мають потенціал для подієвого туризму?

Як подієві туристичні ресурси (фестивалі у Львові, Одесі, Кам'янець-Подільський фестиваль історичної реконструкції) впливають на туристичну привабливість регіонів?

Як ефективно поєднувати природні і культурні ресурси для створення комплексних туристичних маршрутів?

Які приклади європейського досвіду (Італія, Франція, Іспанія) можна використати для розвитку регіонального туризму в Україні?

Як забезпечити баланс між збереженням культурної спадщини та розвитком туристичного потоку?

Практичні/кейсові завдання

Завдання 1 «Аналіз архітектурних об'єктів»

Виберіть три архітектурні пам'ятки (наприклад, Львівський оперний театр, Хотинська фортеця, Софія Київська) і підготуйте порівняльну характеристику: туристична привабливість, доступність, рівень збереження та можливості організації екскурсій.

Відомі архітектурні об'єкти України

Джерело: <https://tinyurl.com/2afoax62>

Завдання 2 «Аналіз археологічних пам'яток України»

Оберіть три археологічні об'єкти України (наприклад, Трипільське поселення, Кам'яна могила, Пліснесько) і проаналізуйте їх туристичний потенціал: доступність, маршрути, культурну значущість. Перевірте розташування об'єктів на Google Maps / Google Earth та складіть карту маршруту для туристів.

Завдання 3 «Етнографічні та подієві ресурси»

Оберіть один етнографічний та один подієвий ресурс (Карпатські гуцули, фестиваль «Кам'янець-Подільський фортеця-фест») та проаналізуйте їх інтеграцію у туристичні маршрути регіону. Визначте, як вони підвищують туристичну привабливість та локальний економічний ефект.

Історико-етнографічна карта України

Джерело: <https://tinyurl.com/24sb8caq>

Завдання 4 «Комплексний регіональний кейс»

Проаналізуйте туристичний потенціал одного регіону України (наприклад, Львівська або Чернівецька область) із урахуванням археологічних, архітектурних, етнографічних та подієвих ресурсів. Складіть карту маршруту на 2–3 дні, включивши поєднання природних і культурних об'єктів.

Карта туристичних об'єктів України

Джерело: <https://tinyurl.com/23dfzrf8>

Завдання 5 «Порівняння з європейськими об'єктами»

Виберіть українську архітектурну або археологічну пам'ятку та європейський аналог (наприклад, Кам'янець-Подільський замок і замок Нойшванштайн у Німеччині). Оцініть рівень організації туристичних маршрутів, інфраструктуру та інтеграцію в регіональний туризм.

Туристичні ресурси Європейського регіону

Джерело: <https://tinyurl.com/2b2cnkww>

Оберіть три країни Європейського регіону та визначте основні типи туристичних ресурсів у кожній: природні, історико-культурні, рекреаційні.

Проаналізуйте, які з ресурсів є найпривабливішими для міжнародних туристів і чому. Порівняйте типи ресурсів у обраних країнах із туристичними ресурсами України. Сформулюйте короткі висновки щодо того, які досвід Європейських країн може бути корисним для розвитку туристичної індустрії в Україні.

Карта туристичних об'єктів України

Джерело: <https://tinyurl.com/2a5pxsp6>

Тестові завдання:

Софія Київська відноситься до:

- а) археологічного об'єкта
- б) архітектурного ресурсу
- в) етнографічного об'єкта
- г) природного ресурсу

Кам'янець-Подільський замок є прикладом:

- а) сучасного спортивного комплексу
- б) архітектурного туристичного ресурсу
- в) етнографічного фестивалю
- г) національного парку

Основна функція етнографічних туристичних ресурсів:

- а) виробництво ремісничих виробів
- б) збереження культурних традицій та організація подій для туристів
- в) промислова діяльність
- г) аграрне виробництво

Подієві туристичні ресурси в Україні включають:

- а) фестивалі у Львові, Одесі та Кам'янці-Подільському
- б) національні парки
- в) ботанічні сади
- г) геологічні заказники

Трипільське поселення є:

- а) археологічним туристичним ресурсом
- б) архітектурним ресурсом
- в) природним ресурсом
- г) спортивним комплексом

Національний палац «Україна» в Києві – приклад:

- а) археологічного ресурсу
- б) сучасної культурної споруди
- в) етнографічного об'єкта
- г) природного ресурсу

Для планування туристичних маршрутів важливо враховувати:

- а) лише вартість квитків
- б) культурно-історичну значущість об'єктів, доступність і інфраструктуру
- в) лише кількість туристів
- г) розташування готелів

Архітектурні туристичні ресурси Львівщини включають:

- а) Львівський оперний театр, Високий Замок, Домініканський собор
- б) Синевирський нацпарк
- в) Шацькі озера
- г) Асканія-Нова

Які завдання спільного використання природно-ресурсного і культурного потенціалу в туризмі?

- а) збільшення доходів та збереження культурної та природної спадщини
- б) лише розвиток готельного бізнесу
- в) будівництво заводів
- г) реклама міжнародних курортів

Кам'яна могила (Запорізька область) є прикладом:

- а) археологічного туристичного ресурсу
- б) етнографічного фестивалю
- в) спортивної споруди
- г) ботанічного саду

Тема 8. Туристичні ресурси Придніпровсько-Донецького туристичного регіону.

Туристичні ресурси Запорізької області. Острів Хортиця. Туристичні локації області.

Мета – сформувати у студентів уявлення про туристичний потенціал Придніпровсько-Донецького туристичного регіону, навчити аналізувати природні, історико-культурні та індустріальні туристичні ресурси Запорізької та Дніпропетровської областей, оцінювати можливості створення туристичних маршрутів із використанням регіональних об'єктів, а також застосовувати цифрові картографічні сервіси для планування подорожей.

Теми для обговорення:

Які особливості туристичної спеціалізації Придніпровського регіону?

Як індустріальна спадщина Дніпра та Кривого Рогу може використовуватись у туризмі? Які природні локації Дніпропетровської області можуть стати альтернативою морському туризму?

Чому острів Хортиця є ключовим туристичним об'єктом південно-східної України? Які туристичні ресурси Запорізької області мають найбільший потенціал розвитку післявоєнного туризму?

Як можна поєднати історичний, природний та індустріальний туризм у регіональних маршрутах? Які маршрути вихідного дня можна створити для мешканців великих міст регіону?

Як цифрові сервіси (Google Maps, Google Earth) допомагають у плануванні туристичних маршрутів?

Практичні (кейсові) завдання

Завдання 1. Туристичний потенціал острова Хортиця

Використовуючи Google Maps або Google Earth:

– дослідіть основні туристичні об'єкти острова Хортиця;

- визначте популярні туристичні маршрути;
- запропонуйте одноденну програму перебування туристів.

Завдання 2. Аналіз туристичних ресурсів Запорізької області

Оберіть 3–4 туристичні локації області (Хортиця, Кам'яна могила, узбережжя Азовського моря, історико-культурні комплекси) та оцініть:

- транспортну доступність,
- туристичну інфраструктуру,
- сезонність відвідування,
- перспективи розвитку.

Завдання 3. Туристичні маршрути Дніпропетровської області

Проаналізуйте на карті туристичні об'єкти:

- м. Дніпро,
- м. Кривий Ріг,
- с. Петриківка,
- Самарський бір,
- Токівський водоспад.

Складіть маршрут подорожі вихідного дня.

Завдання 4. Індустріальний туризм

Проаналізуйте можливості розвитку індустріального туризму у Кривому Розі або місті Дніпро. Запропонуйте екскурсійний маршрут для студентської групи.

Завдання 5. Порівняльний аналіз

Порівняйте туристичне використання великої річки Дніпро в Україні з туристичним використанням річок Дунай або Рейн у Європі. Який досвід можна застосувати в Україні?

Тестові завдання:

Острів Хортиця розташований у місті:

- а) Дніпро
- б) Запоріжжя
- в) Кривий Ріг
- г) Херсон

Хортиця пов'язана з історією:

- а) Київської Русі
- б) Запорозького козацтва
- в) античних колоній
- г) скіфів

Петриківський розпис походить із:

- а) Запорізької області
- б) Дніпропетровської області
- в) Одеської області
- г) Київської області

Токівський водоспад розташований у:

- а) Дніпропетровській області
- б) Львівській області
- в) Закарпатській області
- г) Чернівецькій області

Місто Кривий Ріг відоме розвитком:

- а) морського туризму
- б) індустріального туризму
- в) гірськолижного туризму
- г) лікувального туризму

Самарський бір є прикладом:

- а) промислової зони

- б) природної рекреаційної території
- в) архітектурної пам'ятки
- г) музею

Кам'яна могила є:

- а) природним заказником
- б) археологічною пам'яткою
- в) національним парком
- г) курортною територією

Основний туристичний ресурс Дніпра пов'язаний із:

- а) пустельними ландшафтами
- б) річковими пейзажами
- в) вулканічними утвореннями
- г) льодовиками

Індустріальний туризм базується на відвідуванні:

- а) гірських курортів
- б) промислових підприємств і кар'єрів
- в) ботанічних садів
- г) пляжів

Петриківський розпис внесено до:

- а) Списку ЮНЕСКО нематеріальної спадщини
- б) списку національних парків
- в) списку курортів України
- г) списку заповідників

Тема 9. Туристичні ресурси Полісько-Столичного регіону України.

Загальна характеристика Волинської області. Шацькі озера. Історико-культурні ресурси Полісся та Столичного регіону. Туристично-рекреаційний потенціал Полтавщини та м. Миргород. Черкаська область та м. Умань. Туристичні ресурси Чернігівської області. Особливості туристичних локацій Києва та столичного туристичного регіону. Історико-культурні ресурси Києва. Природні рекреаційно-туристичні об'єкти Київщини.

Мета – сформувати у студентів комплексне уявлення про туристичні ресурси Полісько-Столичного регіону України, навчити аналізувати природні, історико-культурні та лікувально-оздоровчі ресурси регіону, оцінювати можливості формування туристичних маршрутів, а також застосовувати картографічні та цифрові інструменти для планування подорожей.

Теми для обговорення:

Які природні особливості визначають туристичну привабливість Полісся?

Чому Шацькі озера є одним із найпопулярніших туристичних районів Західного Полісся?

Які історико-культурні ресурси формують туристичний імідж Чернігівщини?

Чому Миргород є одним із провідних бальнеологічних курортів України?

Яку роль відіграє дендропарк «Софіївка» в Умані у розвитку туризму?

Чим туристичні ресурси Києва відрізняються від інших регіональних центрів України? Які природні рекреаційні території Київщини використовуються для туризму вихідного дня?

Як поєднати культурний, природний та лікувально-оздоровчий туризм у маршрутах Полісько-Столичного регіону?

Практичні (кейсові) завдання:

Завдання 1. Аналіз Шацького національного природного парку

За допомогою Google Maps або Google Earth:

- визначте основні озера Шацької групи;
- встановіть туристичні центри відпочинку;
- запропонуйте маршрут подорожі на 2–3 дні.

Завдання 2. Туристичний потенціал Києва

Складіть туристичний маршрут історичним центром Києва, включивши:

- ключові пам'ятки,
- оглядові майданчики,
- музеї,
- рекреаційні зони.

Завдання 3. Аналіз курорту Миргород

Проаналізуйте туристичні ресурси Миргорода:

- лікувальні ресурси,
- інфраструктуру,
- тип туристів,
- можливості розвитку курорту.

Завдання 4. Туристичні ресурси Чернігівщини

Оберіть три історико-культурні об'єкти області (Чернігів, Батурин, Новгород-Сіверський тощо) та запропонуйте маршрут екскурсійної подорожі.

Завдання 5. Умань як туристичний центр

Проаналізуйте туристичне значення дендропарку «Софіївка» та сезонність туристичних потоків. Запропонуйте шляхи подовження туристичного сезону.

Тестові завдання:

Шацькі озера розташовані в:

- а) Рівненській області
- б) Волинській області
- в) Львівській області
- г) Житомирській області

Найбільшим Шацьким озером є:

- а) Пулемецьке
- б) Світязь
- в) Люцимер
- г) Пісочне

Курорт Миргород відомий:

- а) морськими пляжами
- б) мінеральними водами
- в) гірськими лижами
- г) грязьовими вулканами

Дендрологічний парк «Софіївка» розташований у:

- а) Полтаві
- б) Чернігові
- в) Умані
- г) Луцьку

Давні архітектурні пам'ятки Русі збереглися у:

- а) Чернігові
- б) Кривому Розі
- в) Херсоні
- г) Маріуполі

Однією з головних пам'яток Києва є:

- а) Хотинська фортеця
- б) Києво-Печерська лавра
- в) Олеський замок
- г) Паланок

До популярних природних зон відпочинку Київщини належить:

- а) Самарський бір
- б) Труханів острів
- в) Асканія-Нова
- г) Олешківські піски

Батурин відомий як:

- а) курортне місто
- б) колишня гетьманська столиця
- в) гірськолижний курорт
- г) портове місто

Полісся характеризується переважно:

- а) степовими ландшафтами
- б) лісово-озерними територіями
- в) гірськими районами
- г) пустельними територіями

Київ є провідним центром:

- а) гірськолижного туризму
- б) культурно-пізнавального туризму
- в) морського туризму
- г) пустельного туризму

Тема 10. Туристичні ресурси Слобожанщини. Туристичний потенціал Харківського регіону.

Харків як центр ділового туризму. Рекреаційно-оздоровичий туризм в Харківській та Сумській областях.

Мета – сформувати у студентів уявлення про туристичні ресурси Слобожанщини, проаналізувати туристичний потенціал Харківської та Сумської областей, оцінити можливості розвитку ділового, рекреаційно-оздоровчого та екскурсійного туризму регіону, а також навчитися використовувати картографічні та цифрові сервіси для аналізу туристичних локацій.

Теми для обговорення:

Які фактори формують туристичну привабливість Слобожанщини?

Чому Харків вважається одним із центрів ділового туризму України?

Які рекреаційні території Харківщини найчастіше використовуються для відпочинку мешканців регіону?

Які природні ресурси сприяють розвитку оздоровчого туризму в Сумській області?

Які туристичні об'єкти Харкова формують екскурсійний потенціал міста?

Чи може Слобожанщина стати центром туризму вихідного дня для сусідніх регіонів?

Які проблеми стримують розвиток рекреаційного туризму регіону?

Як можна інтегрувати історико-культурні та природні ресурси Слобожанщини у нові туристичні маршрути?

Практичні (кейсові) завдання:

Завдання 1. Туристичні локації Харкова

За допомогою Google Maps або туристичних сайтів:

– визначте 8–10 ключових туристичних об'єктів Харкова;

- сформуйте екскурсійний маршрут на 1 день;
- визначте цільову аудиторію маршруту.

Завдання 2. Аналіз рекреаційних зон Харківської області

Проаналізуйте на карті розташування рекреаційних територій:

Бермінводи, Роща, Печенізьке водосховище, Коробові Хутори, Старий Салтів. Визначте:

- тип відпочинку,
- сезонність,
- можливості розвитку туризму.

Завдання 3. Туристичні ресурси Сумської області

За допомогою Google Maps проаналізуйте туристичні об'єкти: Суми, Тростянець, Путивль, Глухів.

Запропонуйте маршрут подорожі на 2 дні.

Завдання 4. Діловий туризм у Харкові

Проаналізуйте:

- наявність виставкових центрів,
- готельну інфраструктуру,
- транспортну доступність,
- подієві заходи.

Запропонуйте заходи для розвитку MICE-туризму.

Завдання 5. Розробка маршруту «Слобожанські вихідні»

Створіть туристичний маршрут вихідного дня Харківською або Сумською областю із зазначенням:

- природних об'єктів,
- історичних пам'яток,

– рекреаційних зон.

Тестові завдання:

Слобожанщина охоплює території сучасних областей:

- а) Львівської та Закарпатської
- б) Харківської та Сумської
- в) Одеської та Миколаївської
- г) Волинської та Рівненської

Курорт Бермінводи відомий:

- а) гірськолижними трасами
- б) лікувальними мінеральними водами
- в) морськими пляжами
- г) соляними шахтами

Найбільше водосховище Харківської області:

- а) Кременчуцьке
- б) Печенізьке
- в) Канівське
- г) Дністровське

Центром ділового туризму регіону є:

- а) Суми
- б) Полтава
- в) Харків
- г) Охтирка

Місто Тростянець відоме туристам завдяки:

- а) фортеці
- б) дендропарку та палацовому комплексу

- в) морському узбережжю
- г) гірськолижному курорту

Путивль відомий як місто:

- а) морського відпочинку
- б) давніх історичних пам'яток
- в) гірського туризму
- г) виноробства

До популярних місць відпочинку біля Харкова належить:

- а) Старий Салтів
- в) Берегове
- б) Яремче
- г) Ворохта

Основним видом туризму в Харкові є:

- а) морський
- б) гірськолижний
- в) діловий та екскурсійний
- г) круїзний

Рекреаційні території Слобожанщини найчастіше використовуються для:

- а) пляжного морського відпочинку
- б) відпочинку вихідного дня
- в) пустельного туризму
- г) сафарі-туризму

Сумщина приваблює туристів насамперед:

- а) степовими курортами
- б) лісовими ландшафтами та історичними містами
- в) морськими курортами
- г) гірськими курортами

Тема 11. Туристичні ресурси Полісько-Столичного регіону України.

Загальна характеристика Волинської області. Шацькі озера. Історико-культурні ресурси Полісся та Столичного регіону. Туристично-рекреаційний потенціал Полтавщини та м. Миргород. Черкаська область та м. Умань. Туристичні ресурси Чернігівської області. Особливості туристичних локацій Києва та столичного туристичного регіону. Історико-культурні ресурси Києва. Природні рекреаційно-туристичні об'єкти Київщини.

Мета – сформувати у студентів уявлення про туристичні ресурси Карпатсько-Подільського туристичного регіону, навчити аналізувати природні та історико-культурні туристичні об'єкти регіону, оцінювати туристичний потенціал окремих областей, а також розробляти туристичні маршрути з використанням картографічних і цифрових сервісів.

Теми для обговорення:

Чому Карпатсько-Подільський регіон є одним із найпотужніших туристичних районів України?

Які туристичні ресурси роблять популярними Кам'янець-Подільський та Хотин? Чому Львів став одним із головних туристичних центрів України?

Які види туризму найактивніше розвиваються в Івано-Франківській області та Прикарпатті?

У чому полягає туристична привабливість Буковини та Чернівців?

Які природні ресурси сприяють розвитку туризму в Закарпатті (термальні води, гори, винні регіони)? Які туристичні об'єкти Волині та Поділля мають потенціал для активнішого розвитку туризму?

Як можна поєднати культурний, природний та оздоровчий туризм у межах одного маршруту регіону?

Практичні (кейсові) завдання:

Завдання 1. Аналіз туристичних центрів Поділля

За допомогою Google Maps або туристичних сайтів проаналізуйте туристичні ресурси міст: Кам'янець-Подільський, Хотин, Бакота, Меджибіж.

Визначте:

- основні туристичні об'єкти;
- види туризму;
- сезонність відвідування.

Завдання 2. Туристичні маршрути Галичини та Прикарпаття

Проаналізуйте на карті туристичні центри: Львів, Яремче, Ворохта, Буковель, Драгобрат.

Складіть маршрут подорожі на 3–4 дні із зазначенням природних та культурних об'єктів.

Завдання 3. Туристичний потенціал Буковини

Використовуючи Google Maps, проаналізуйте туристичні ресурси Чернівців та околиць: Хотинська фортеця, Чернівецький університет, Дністровський каньйон.

Запропонуйте туристичний продукт для іноземних туристів.

Завдання 4. Закарпаття як багатофункціональний туристичний регіон

Проаналізуйте туристичні ресурси Закарпаття: Ужгород, Мукачево, Берегове, Синевир, Пилипець.

Визначте:

- які види туризму тут розвиваються;
- які ресурси використовуються найефективніше;
- які напрямки мають потенціал зростання.

Завдання 5. Порівняння туристичних ресурсів регіону

Порівняйте два туристичні центри: Львів і Кам'янець-Подільський або Буковель і Драгобрат.

Проаналізуйте:

- тип туристичних ресурсів;
- сезонність;
- туристичну інфраструктуру;
- популярність серед туристів.

Тестові завдання:

Найвідомішим туристичним центром Поділля є:

- а) Луцьк
- б) Кам'янець-Подільський
- в) Чернігів
- г) Кременчук

Хотинська фортеця розташована в:

- а) Волинській області
- б) Чернівецькій області
- в) Львівській області
- г) Закарпатській області

Найбільший гірськолижний курорт України:

- а) Славське
- б) Буковель
- в) Драгобрат
- г) Пилипець

Озеро Синевир розташоване в:

- а) Івано-Франківській області
- б) Закарпатській області
- в) Львівській області
- г) Чернівецькій області

Чернівці відомі туристам насамперед завдяки:

- а) середньовічному замку
- б) університетському комплексу

- в) гірськолижному курорту
- г) морському порту

Мукачево відоме завдяки:

- а) фортеці Паланок
- б) морському порту
- в) соляним шахтам
- г) національному парку

Дністровський каньйон є популярним для розвитку:

- а) гірськолижного туризму
- б) водного та екологічного туризму
- в) пляжного туризму
- г) пустельного туризму

Центром туристичного життя Прикарпаття є:

- а) Рівне
- б) Яремче
- в) Житомир
- г) Луцьк

Місто Берегове відоме:

- а) термальними басейнами
- б) гірськолижними трасами
- в) соляними шахтами
- г) морськими пляжами

Волинь відома туристам насамперед:

- а) гірськими курортами
- б) Шацькими озерами
- в) винними регіонами
- г) морськими курортами

Тема 12. Туристичні ресурси Причорноморського та Кримського туристичних регіонів.

Об'єкти природно-заповідного фонду. Туристські центри, райони та зони Карпат. Туристичні ресурси Одещини, Миколаївщини та АР Крим.

Мета – сформувати у студентів знання про туристичні ресурси Причорноморського та Кримського туристичних регіонів, навчити аналізувати туристичний потенціал приморських територій, об'єктів природно-заповідного фонду та історико-культурних центрів, оцінювати значення народних промислів і культурної спадщини у формуванні туристичних продуктів, а також застосовувати картографічні сервіси для аналізу туристичних маршрутів України.

Теми для обговорення:

Які туристичні ресурси формують привабливість Причорноморського регіону України?

Які курорти Одеської та Миколаївської областей мають найбільше значення для розвитку морського туризму?

Яку роль відіграють природно-заповідні території Причорномор'я у розвитку екологічного туризму?

Чому історичний центр Львова включено до списку Світової спадщини ЮНЕСКО? Як народні промисли Західної України використовуються у формуванні туристичних маршрутів?

Які природні та історичні об'єкти формують туристичний потенціал Кримського півострова?

Як можна поєднати морський, культурний та екологічний туризм у межах одного туристичного маршруту?

Практичні (кейсові) завдання:

Завдання 1. Аналіз туристичних центрів Причорномор'я

За допомогою Google Maps проаналізуйте туристичні ресурси міст: Одеса, Затока, Чорноморськ, Коблеве, Очаків.

Визначте:

- основні туристичні об'єкти;
- види туризму;
- сезонність відвідування;
- стан туристичної інфраструктури.

Завдання 2. Об'єкти природно-заповідного фонду

Причорноморського регіону

Проаналізуйте на карті розташування:

Дунайського біосферного заповідника, Національного природного парку «Тузлівські лимани», Чорноморського біосферного заповідника, Кінбурнської коси.

Визначте можливості розвитку екологічного туризму.

Завдання 3. Туристичний потенціал Одеси

За допомогою Google Maps та туристичних сайтів дослідіть:

- історичний центр Одеси;
- основні пам'ятки, внесені до списку ЮНЕСКО;
- популярні туристичні маршрути.

Складіть екскурсійний маршрут містом на один день.

Завдання 4. Туристичні ресурси Криму

Використовуючи Google Maps, проаналізуйте туристичні об'єкти:

Ялта, Алушта, Судак, Бахчисарай, Ай-Петрі.

Визначте:

- основні види туризму;
- природні та культурні об'єкти;

– туристичну сезонність.

Тестові завдання:

Найбільшим туристичним центром Причорномор'я є:

- а) Миколаїв
- б) Одеса
- в) Херсон
- г) Ізмаїл

Курорт Коблеве розташований у:

- а) Одеській області
- б) Миколаївській області
- в) Херсонській області
- г) Запорізькій області

Історичний центр якого міста внесений до списку ЮНЕСКО?

- а) Одеси
- б) Львова
- в) Чернівців
- г) Ужгорода

Чорноморський біосферний заповідник розташований у:

- а) Карпатах
- б) Причорномор'ї
- в) Поділлі
- г) Поліссі

Гірський масив Ай-Петрі розташований у:

- а) Карпатах
- б) Кримських горах

- в) Альпах
- г) Татрах

Місто Бахчисарай відоме:

- а) ханським палацом
- б) морським портом
- в) лижними курортами
- г) соляними шахтами

Кінбурнська коса є популярною для розвитку:

- а) гірськолижного туризму
- б) екологічного та пляжного туризму
- в) ділового туризму
- г) промислового туризму

Основним видом туризму Причорноморського регіону є:

- а) гірський
- б) пляжний
- в) паломницький
- г) промисловий.

Яка головна туристична пам'ятка Одеси приваблює найбільше туристів?

- а) Потьомкінські сходи
- б) Львівський оперний театр
- в) Хотинська фортеця
- г) Кам'янець-Подільська фортеця

Південний берег Криму відомий насамперед завдяки:

- а) термальним курортам та морським пляжам
- б) Шацьким озерам
- в) Карпатським гірськолижним курортам
- г) Дніпровським водосховищам

ПИТАННЯ ДО САМОПЕРЕВІРКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Тема 1. Дослідження сутності туристських ресурсів світу та України

Що таке туристичні ресурси і як їх визначають сучасні вчені?

Яка роль туристичних ресурсів у розвитку туристичної діяльності України?

Які основні категорії туристичних ресурсів виділяють у світовій практиці?

Як кількісні та якісні характеристики ресурсів впливають на розвиток туристичних продуктів?

Наведіть приклади впливу туристичних ресурсів на формування видової структури туризму у містах України.

Яке значення має законодавче регулювання туристичних ресурсів для розвитку індустрії туризму?

Порівняйте значення туристичних ресурсів у містах Львів і Одеса.

Тема 2. Класифікація туристських ресурсів України та світу

Які класифікаційні підходи до туристичних ресурсів існують: предметно-сутнісні, діяльнісні, атрактивні, ціннісні?

Які принципи та критерії класифікації туристичних ресурсів використовує О. Бейдик?

Наведіть приклади природних та антропогенних ресурсів для різних регіонів України.

Як георізоманіття впливає на класифікацію туристичних ресурсів?

Поясніть різницю між ресурсами, що використовуються для активного туризму, і ресурсами рекреаційного типу.

Як пейзажні характеристики регіону визначають туристичну привабливість?

Тема 3. Туристично-рекреаційний потенціал територій та методи його вимірювання

Які методики оцінки туристично-рекреаційного потенціалу територій існують?

Як економічні показники використовуються для оцінки туристичного потенціалу?

Що таке географічна оцінка туристично-рекреаційних ресурсів?

Наведіть приклади територій України з високим туристично-рекреаційним потенціалом.

Як оцінка ресурсів впливає на планування туристичних маршрутів?

Які труднощі виникають при використанні цифрових карт для оцінки туристичного потенціалу?

Тема 4. Значення природних туристських ресурсів України та світу

Які природні ресурси найчастіше використовуються у туризмі та рекреації?

Які водні ресурси України мають туристичну цінність і чому?

Як впливає туристична діяльність на водні об'єкти та їх екологію?

Наведіть приклади використання мінеральних вод у курортних центрах України.

Які лікувальні грязі є в Україні та як їх застосовують у рекреації?

Порівняйте туристичне використання природних ресурсів Карпат та Кримського півострова.

Тема 5. Лісові та біотичні ресурси як складова туристично-рекреаційних ресурсів

Які рекреаційні функції виконують ліси та біотичні ресурси?

Назвіть національні парки України, що є привабливими для туристів.

Як туристична діяльність впливає на екологічний стан лісів?

Які види туризму найбільш пов'язані з лісовими ресурсами?

Поясніть значення ботанічних садів, зоопарків та дендропарків для туризму.

Порівняйте природні рекреаційні ресурси Закарпаття та Харківщини.

Тема 6. Історико-культурні туристичні ресурси України та світу

Які основні категорії історико-культурних туристичних ресурсів існують?

Як класифікують археологічні та архітектурні туристичні об'єкти?

Які об'єкти ЮНЕСКО розташовані в Україні?

Поясніть значення етнографічних ресурсів для розвитку регіонального туризму.

Як подієві ресурси впливають на туристичний потік у містах України?

Наведіть приклади сучасних унікальних культурних та спортивних споруд, що є туристичними об'єктами.

Тема 7. Туристичний потенціал спелеоресурсів України та світу

Які спелеоресурси світу та України мають туристичне значення?

Як рельєф впливає на розвиток спелеотуризму?

Назвіть основні печери Карпат і Криму, відкриті для туристів.

Які методи використання спелеоресурсів застосовуються у рекреаційній діяльності?

Які історичні дослідження сприяли розвитку спелеотуризму в Україні?

Тема 8. Туристичні ресурси Придніпровсько-Донецького туристичного регіону

Які природні рекреаційні ресурси присутні в Запорізькій та Дніпропетровській областях?

Які історико-культурні об'єкти найбільш привабливі в Донецькій та Луганській областях?

Як використовується острів Хортиця як туристичний об'єкт?

Назвіть основні туристичні локації Кіровоградської області.

Поясніть особливості організації туристичних маршрутів у

Придніпровському регіоні.

Тема 9. Туристичні ресурси Полісько-Столичного регіону

Які природні ресурси Полісся є основою туристично-рекреаційного потенціалу?

Назвіть основні історико-культурні об'єкти Києва та столичного регіону.

Які туристичні ресурси мають Волинська та Рівненська області?

Що приваблює туристів у Миргороді та Черкасах?

Які особливості туристичних локацій Чернігівщини?

Як природні та історико-культурні ресурси комбінуються у туристичних маршрутах столичного регіону?

Тема 10. Туристичні ресурси Слобожанщини

Які природні рекреаційні ресурси Харківської та Сумської областей мають туристичне значення?

Які культурно-історичні об'єкти Харкова та Сум є привабливими для туристів?

Як Харків функціонує як центр ділового туризму?

Які рекреаційно-оздоровчі ресурси регіону використовуються у туризмі?

Назвіть основні туристичні маршрути Харківської області.

Тема 11. Туристичні ресурси Карпатсько-Подільського туристичного регіону

Які туристичні ресурси присутні у Вінницькій, Хмельницькій та Львівській областях?

Назвіть основні курорти Івано-Франківської та Закарпатської областей.

Які природні об'єкти Буковини є туристично привабливими?

Поясніть особливості розвитку туризму у Прикарпатті.

Як історико-культурні ресурси впливають на туристичний потенціал регіону?

Тема 12. Туристичні ресурси Причорноморського та Кримського туристичних регіонів

Які природно-рекреаційні ресурси Одещини та Миколаївщини використовуються у туризмі?

Які курорти АР Крим найбільш відомі для оздоровчого туризму?

Які історико-культурні ресурси Львова та Західної України є туристично значущими?

Поясніть вплив Чорного моря на туристичну привабливість півдня України.

Як формуються туристичні маршрути на Причорноморському узбережжі?

Наведіть приклади використання природно-заповідного фонду в туристичній діяльності на півдні України.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

«Відмінно» (A) – 90-100 балів. Студент має глибокі знання з тем практичних занять. Відповіді/доповіді змістовні, ґрунтовні та відповідають вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами навчального посібника або лекції. Під час практичного заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни. Приймає активну участь у розв'язанні практичних завдань та тестів.

«Добре» (B) – 82-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання. Відповіді/доповіді змістовні та відповідають вимогам. При підготовці до заняття студент не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час практичного заняття студент приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при намаганні застосувати отримані знання в практичній діяльності.

«Добре» (C) – 75-81 бал. Студент знає програмний матеріал повністю. Відповіді вірні/доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені запитання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.

«Задовільно» (D) – 64-74 балів. Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань практичного заняття не приймає активної участі.

«Задовільно» (E) – 60-63 балів. Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі. Має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал практичного заняття.

«Незадовільно» (FX) – 35-59 балів. Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.

«Незадовільно» (F) – 1-34 бали. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми практичного заняття.

Додаткові бали з дисципліни можна отримати за активну участь в студентській науковій роботі, що підтверджено сертифікатами участі в наукових заходах та опублікованими науковими працями.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література:

1. Винниченко І.І. Туристське краєзнавство з основами безпеки в туризмі. Хрестоматія до вивчення дисципліни для здобувачів ОР Бакалавр спеціальності 242 «Туризм». Київ. КНУ імені Т. Шевченка. 2022. URL: <https://tinyurl.com/4mcnws6v>
2. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 534 с. URL: <https://tinyurl.com/2x7an4wz>
3. Немець Л. М., Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 102 с. URL: <https://tinyurl.com/z2y92fm5>
4. Туризм і рекреація : бакалаврський курс: навч. посібн. для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня освіти усіх форм навчання. Ч. 1. / за ред. проф. Н. В. Якименко-Терещенко. – Харків: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». 2023. 573 с. URL: <https://tinyurl.com/25v6b36p>
5. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покогодна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 222 с. URL: <https://tinyurl.com/y89ujajt>
6. Туристські ресурси України: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач О. В. Поступна. Х.: НУЦЗУ, 2020. 209 с. URL: <https://tinyurl.com/yj8pnbev>
7. Чир Н. В. Рекреаційна географія : навч-метод. посіб. Мукачєво : вид-во Дишкант С. Я., 2019. 156 с. URL: <https://tinyurl.com/ycxrfw77>

Додаткова література:

8. Антоненко В., Хуткий В. Вплив російської військової агресії на природні туристичні ресурси України. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Туризм. 2022. Т. 5, № 1. С. 64–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknut_2022_5_1_8
9. Мальська М.П. Туристичні ресурси світу: підручник. К.:ПАТЕРИК, 2018. 428 с.
10. Носирєв О. О. Лікувально-оздоровчий туризм: тенденції та стратегічні вектори розвитку. *Таврійський науковий вісник*. 2024. Вип. 20. С. 321-331. URL: <https://tinyurl.com/25qsx89b>
11. Носирєв О. О. Формування інвестиційної привабливості туристичної галузі в умовах економічної трансформації. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*. 2025. № 6. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.6.1>

12. Носирев О., Деділова Т., Токар І. Розвиток туризму та індустрії гостинності в стратегії постконфліктного відновлення економіки України. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2022. Вип. 1 (26). С. 55–68. URL: DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2022.01.055>

13. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання третє / за наук. ред. проф. Матвійчук Л. Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2017. 448 с. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/monograf%202017.pdf>

14. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с. URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/761/2/Монографія%202019_Чепурда_ЛМ.pdf

15. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н.О. Алешугіна, О.В. Барановська, М.О. Барановський, О.О. Зеленська, І.В. Смаль, І.М. Філоненко. Чернігів: Вид-во ЧНТУ, 2015. 492 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/16647?locale-attribute=uk>

16. Якименко-Терещенко Н. В., Носирев О. О. Стратегічні пріоритети туризму і готельного бізнесу в концепції сталого розвитку регіонів : монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 320 с. DOI: 10.20998/978-617-05-0488-3

17. Ярмоменко С. Г. Туристичні ресурси України: навчальний посібник. Херсон : Олди-плюс, 2021. 472 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.

Офіційний сайт Євростату. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України. URL: www.tourism.gov.ua.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>

Національна туристична організація України. URL: http://www.ntoukraine.org/nsts_analytics_ua.html

Представництво України при Європейському Союзі. URL: <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu>.

World Tourism Organization. URL: <http://www.worldtourism.org>

World Travel & Tourism Council. URL: <http://www.wttc.org>.

Національний атлас України. НАН України, Інститут географії, Державна служба геодезії, картографії та кадастру. URL: <https://atlas.igu.org.ua/>

Навчальне видання

Туристичні ресурси України та світу

Методичні вказівки

**до практичних занять та організації самостійної роботи
для студентів спеціальності ІЗ «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського) рівня освіти усіх форм навчання**

Укладачі:

НОСИРСВ Олександр Олександрович
ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО Наталія Василівна

Відповідальна за випуск проф. Н. В. Якименко-Терещенко

Роботу до видання рекомендувала доц. Н. М. Побережна

В авторській редакції

План 2026 р., поз. 70

Гарнітура Times New Roman.

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 5478 від 21.08.2017 р.
61002, Харків, вул. Кирпичова, 2

Електронне видання